

คู่มือการปฏิบัติงาน

ตามมาตรฐาน

ตำแหน่งศึกษานิเทศก์

Supervision Monitoring and Evaluation for Educational Provision Group

นางพิมพ์พรรณ อนันตเสนา

ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต ๒

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 มาตรา 39 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 8 มาตรา 34 วรรคสอง ซึ่งการจัดทำคู่มือฉบับนี้มีกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน ตามขอบข่ายภารกิจหน้าที่ ที่รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย และนโยบาย ตามจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะเกิดประโยชน์กับศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พิมพ์พรณ อนันตเสนา

ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	1
สารบัญ	2
แนวคิด	3
วัตถุประสงค์	
ตอนที่ 1 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์	4
- งานตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่ง	4
- งานขอบข่าย ภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา	4
- ภารกิจ สาระความรู้ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ	5
ตอนที่ 2 ภารกิจและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบรายบุคคล	7
ตอนที่ 3 รูปแบบ กระบวนการ และกิจกรรมการนิเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	22

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

แนวคิด

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 เป็นกลุ่มงานดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายของการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากรกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
2. เพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีแนวทางการนิเทศการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา
3. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและจัด กระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ
4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
5. เพื่อส่งเสริมการพัฒนา การวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ
6. เพื่อส่งเสริม การศึกษา วิจัย และพัฒนาให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีคุณภาพ ได้ มาตรฐาน

ตอนที่ 1

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์

1. งานตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่ง

ศึกษานิเทศก์ทุกคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ดังนี้

1.1 งานนิเทศการศึกษา โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาการวัดและประเมินผล การศึกษา พัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

1.2 การศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ เพื่อจัดทำเป็นเอกสาร คู่มือและสื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่ให้ครูได้ใช้ในการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอน

1.3 การวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ พัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อใช้ในการ ปฏิบัติงานและเผยแพร่แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้สนใจทั่วไป

1.4 การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนการนิเทศ และการพัฒนางานวิชาการ

1.5 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

2. งานขอบข่าย ภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 เป็นกลุ่มงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาระบบบริหารและจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน โดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน และเน้นการการนิเทศ กำกับ ติดตามแบบมีส่วนร่วม ส่งผลให้สถานศึกษาในสังกัดจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และงานนิเทศการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานศึกษาค้นคว้าทางวิชาการและวิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตาม ที่ได้รับมอบหมาย โดยให้ความรู้ ความเข้าใจในหลักการนิเทศการศึกษา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ การวัด

การประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือครูและนักเรียนในระดับสูง มีความสามารถในการวางแผนการนิเทศ วิชาการ งานติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา และจัดทำรายงานโดยแสดงให้เห็นว่ามีการวิจัยและพัฒนา สร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศการศึกษาต่อไป

นอกจากนี้มีการเผยแพร่ผลงานที่ได้รับการยอมรับ และมีการพัฒนาตนและพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ใช้เทคนิคขั้นสูงในการนิเทศการสอน สามารถพัฒนานวัตกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย และให้การสนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานกับโรงเรียนในสังกัดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูและบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ และส่งผลให้นักเรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

3. การกิจ สารความรู้ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ

1. การนิเทศการศึกษา ได้แก่ หลักการและรูปแบบการนิเทศ วิธีการและกระบวนการนิเทศ กลยุทธ์การนิเทศ การศึกษาในเรื่องการวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์การนิเทศการศึกษา การสร้างทักษะในการนิเทศ การใช้กลยุทธ์ในการนิเทศ การนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศ การควบคุมและการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศ ภายใน โดยสามารถวิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริมให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดกระบวนการเรียนรู้การสอน และการบริหารจัดการการศึกษา ประสาน สนับสนุน และเผยแพร่ผลงานด้านการนิเทศการศึกษาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เทคนิคการนิเทศได้อย่างหลากหลายด้านความเป็นกัลยาณมิตร

2. นโยบายและการวางแผนการศึกษา ได้แก่ ระบบและทฤษฎีการวางแผน บริบททางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองไทยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา แผนการศึกษาระดับชาติและระดับต่าง ๆ การวิเคราะห์และกำหนดนโยบาย การศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและประเมินนโยบายการศึกษา โดย สามารถให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผลเพื่อจัดทำนโยบาย แผนและการติดตามประเมินผล ด้านการศึกษา ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย และการวางแผนดำเนินงานและการประเมิน คุณภาพการจัดการศึกษา ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ่มค่าต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสังคม และสิ่งแวดล้อม

3. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หลักการ พัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาการศึกษา การวัดและการประเมินผลการจัดการศึกษา พิเศษ โดย สามารถให้คำแนะนำปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สาธิต แนะนำครูให้ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของผู้เรียนประเมินหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

4. การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การบริหารคุณภาพ การประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานคุณภาพ การศึกษา กระบวนการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การจัดทำ มาตรฐาน และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและการ วางระบบการจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและพร้อมรับ การประเมินภายนอก

5. การบริหารจัดการการศึกษา ได้แก่ หลักและระบบขอบข่ายการจัดการศึกษา หลักการบริหาร จัดการ การศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การปฏิรูปการศึกษา กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาโดย สามารถให้คำปรึกษาแนะนำการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการ นิเทศการบริหารจัดการ สถานศึกษาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ บริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

6. การวิจัยทางการศึกษา ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัย กระบวนการวิจัย การนำ ผลการวิจัยไปใช้ โดย สามารถให้ คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียน การสอน ให้คำแนะนำ ปรึกษาเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ ใหม่ๆ ด้านการเรียนรู้และการจัดการศึกษา

7. กลวิธีการถ่ายทอดความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานทางวิชาการ ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอ ความรู้แนวคิด ทฤษฎีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ การเขียนรายงาน บทความ ผลงาน ผลการศึกษาค้นคว้า ฯลฯ การวิเคราะห์ วิจัยผลงานวิชาการอย่างสร้างสรรค์โดยสามารถเขียนเอกสารทางวิชาการประเภทต่าง ๆ แนะนำและให้คำปรึกษา การเขียนเอกสารทางวิชาการแก่คุณครูและบุคลากรทางการศึกษานำเสนอความรู้ แนวคิด ทฤษฎีด้วยวิธีการที่ หลากหลาย และเหมาะสมต่อการเรียนรู้

8. การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ หลักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระบบมัลติมีเดียแบบ ปฏิสัมพันธ์ สำนักงานอัตโนมัติ โดยสามารถใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการพัฒนา ตนและการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม ให้คำปรึกษา แนะนำการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อพัฒนาการจัด การศึกษาแก่สถานศึกษา

9. คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับศึกษานิเทศก์ ได้แก่ คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับศึกษานิเทศก์ จรรยาบรรณ ของวิชาชีพศึกษานิเทศก์ การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยปฏิบัติตน ตามจรรยาบรรณของ วิชาชีพศึกษานิเทศก์ มีหลักธรรมในการนิเทศและประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี

ตอนที่ 2

ภารกิจและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบรายบุคคล

ภารกิจและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบการปฏิบัติงาน ของนางพิมพ์พรณ อนันตเสนา ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ตามคำสั่งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีดังนี้

1. รับผิดชอบหัวหน้างานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
2. นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ส่งเสริมและพัฒนา การจัดการศึกษาปฐมวัย
3. นิเทศ กำกับ ติดตาม ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาแบบสองภาษา

(ไทย – มลายู)

4. นิเทศ กำกับ ติดตาม ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทวิภาษา
5. นิเทศ กำกับ ติดตาม ติดตาม ส่งเสริมและพัฒนาประเมินผลการประกันคุณภาพ

การศึกษา

6. นิเทศ กำกับ ติดตาม ส่งเสริมและพัฒนาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
7. นิเทศ กำกับติดตาม ส่งเสริมและพัฒนาการประสานงานโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์

น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย

8. นิเทศ กำกับ ติดตามส่งเสริมและพัฒนาการประสานงานโครงการ พัฒนาโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป (HighScope) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2

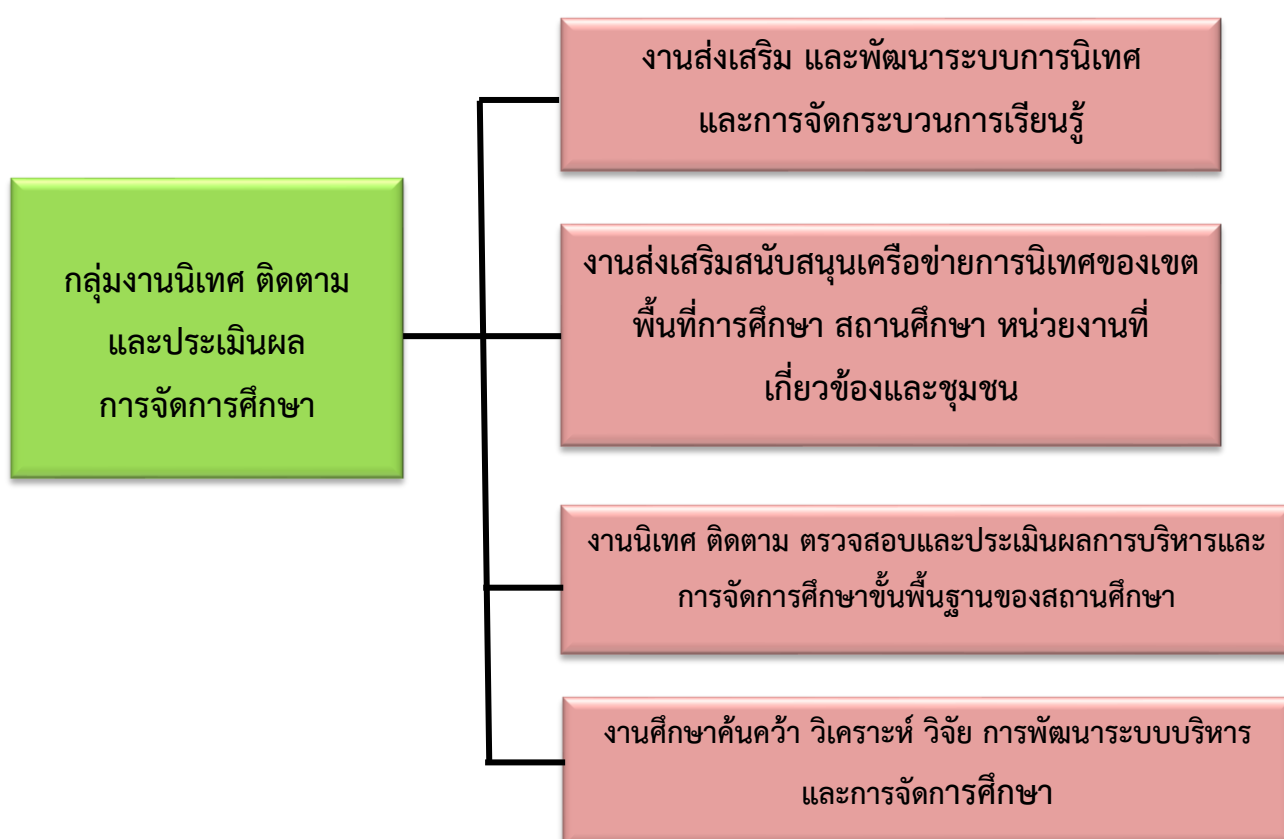
9. นิเทศ กำกับ ติดตาม โรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
10. นิเทศ กำกับ ติดตามและประสานงานโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสันติ, ศูนย์เครือข่าย

ัญธารา อำเภอสู่โขงปาดิ

11. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1. ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานกลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งในกลุ่มงานนี้มี ขอบข่ายการดำเนินงานหลัก 3 เรื่อง คือ 1) งานส่งเสริม และพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน และ 3) งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการ ปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบ คือ งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

1.1 งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. รวบรวม จัดทำ ระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้
2. ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ของการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้
3. จัดทำแผนการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้
4. ดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และโครงการเป็นฐาน ดังนี้

4.1 การนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เช่น ส่งเสริมฝ่ายบริหารเป็นหลักในการนิเทศภายใน ส่งเสริมครูเป็นผู้สร้างกัลยาณมิตร นิเทศภายใน ส่งเสริมเครือข่ายการนิเทศ ครูต้นแบบ ครูแกนนำ ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญา ส่งเสริมการนิเทศภายนอก รวมทั้งส่งเสริมการนิเทศที่มีการรวมพลังจากทุกฝ่าย

4.2 การนิเทศโดยใช้พื้นที่ และโครงการเป็นฐาน

5. จัดทำสรุปรายงานผล และเผยแพร่เทคนิคการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่ประสบผลสำเร็จ

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการจัดระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

1.2 งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษา
2. จัดทำแผนการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
3. ดำเนินการและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาเครือข่ายการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ที่

หลากหลาย

- 3.1 พัฒนาห้องเรียน หรือสถานศึกษา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้
- 3.2 จัดตั้งและดำเนินการในรูปแบบของเครือข่ายชุมชน
- 3.3 จัดเวทีวิชาการให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 3.4 จัดเครือข่ายบุคคล เช่น ครูแกนนำ ครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ เป็นต้น
4. จัดทำสรุปรายงาน และเผยแพร่เทคนิค วิธีการ สื่อ เครื่องมือ หรือรูปแบบเครือข่าย

การนิเทศ

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. สถานศึกษาได้รับการพัฒนาจากองค์กรเครือข่ายอย่างเป็นระบบ
2. หน่วยงาน ชุมชน องค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.2 งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศและติดตามการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
2. ศึกษาวิเคราะห์และจัดทำเกณฑ์ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ในการบริหารและการจัดการศึกษา
3. ดำเนินการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
4. สรุปผลการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล และจัดทำรายงานเผยแพร่

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา นำผลการรายงานไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้
ได้มาตรฐาน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546

1.3 งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา
2. ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา
 - 2.1 การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา
 - 2.2 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล
 - 2.3 การพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ
3. สนับสนุน ส่งเสริม และเผยแพร่การวิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาระบบ
การบริหารและการจัดการศึกษา และนำผลงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. บทบาทปฏิบัติหน้าที่งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

บทบาทปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และกระบวนการจัดประสบการณ์ มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ คือ 1) งานส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 นอกจากนี้มีการประสานงานวางแผน กำกับดูแล และให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในกลุ่มงาน ดังนี้

➤ ขอบข่ายภารกิจกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ศึกษาสภาพปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. วิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ให้มีความสอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา
3. ดำเนินการจัดทำกรอบการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีเพื่อ นำไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
4. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
5. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชน อย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา
6. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้
7. สรุปผล และเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

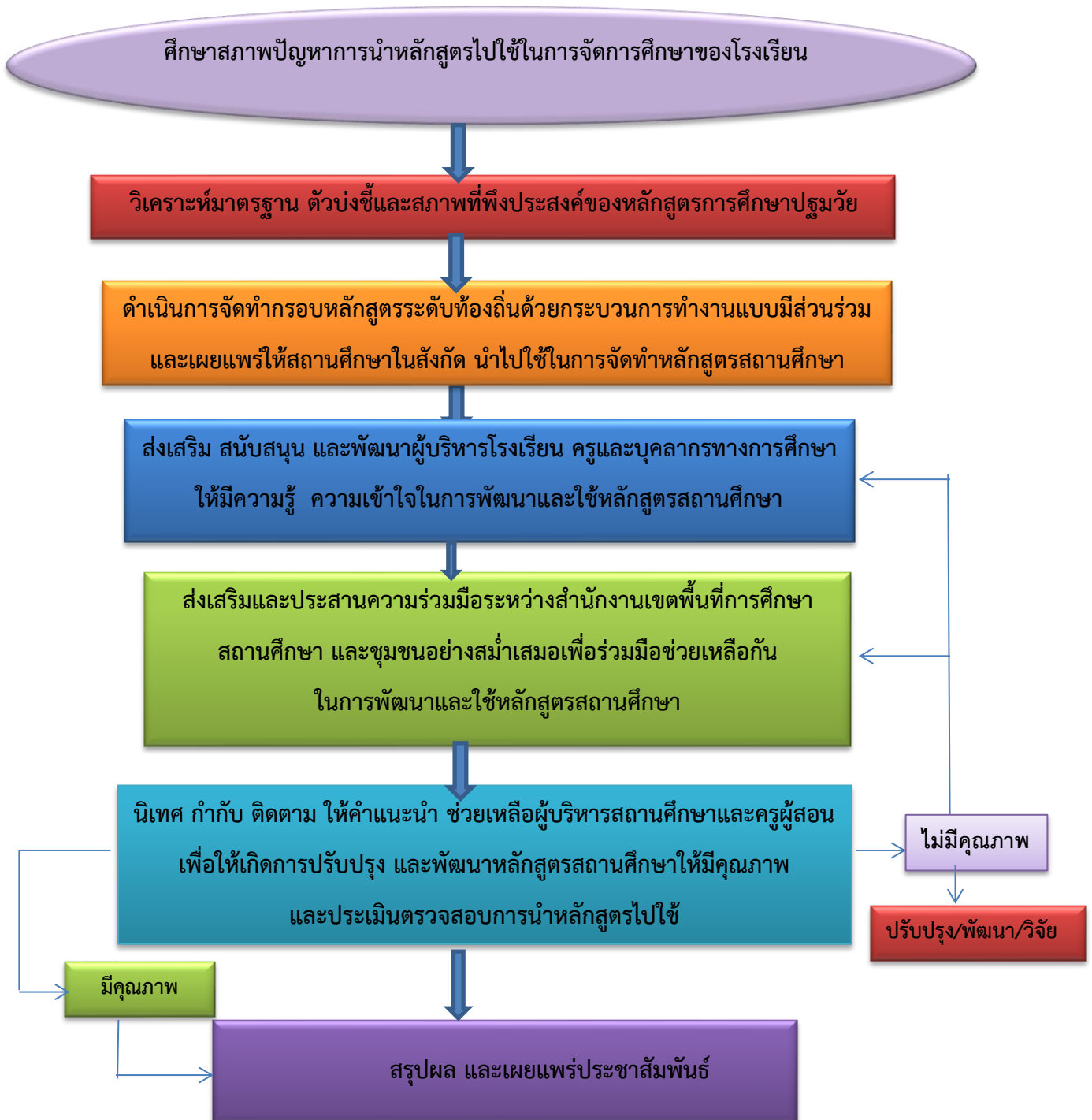
1. สถานศึกษาในสังกัดมีหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และสอดคล้องกับจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบริบทของท้องถิ่น
2. ครูผู้สอนสามารถจัดการประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาและใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560
3. หลักสูตรสถานศึกษา

Flow Chart การปฏิบัติงาน

1. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและกระบวนการเรียนรู้

Flow Chart การปฏิบัติงาน

2. ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

3. บทบาทปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

บทบาทปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพ มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ คือ 1) งานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายนอก (สมศ) 4) งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้มีการประสานงาน วางแผน กำกับดูแล และให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในกลุ่มงานดังนี้

➤ ขอบข่ายภารกิจกลุ่มงานพัฒนาส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

งานส่งเสริมการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษาาระบบหลักเกณฑ์ วิธีการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดจนกฎเกณฑ์ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษา คำนคว้า หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคน
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น รวมทั้งการกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการแปลผลและตัดสินการผ่านมาตรฐานพร้อมทั้งจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน
5. ร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา
6. ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนา
7. นิเทศ ติดตาม การจัด สร้าง พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีความสามารถในการจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2561

งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. จัดทำระบบการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
2. นิเทศ สถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการประเมินตนเอง
3. ร่วมกับสถานศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อหาจุดพัฒนาและนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์
4. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์อย่างเป็นระบบ
5. จัดตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการตรวจสอบ วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
6. จัดทำระบบสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา
7. จัดทำเอกสารเผยแพร่ตัวอย่างสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานจากคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา
8. นิเทศ ติดตาม กำกับ สถานศึกษาทุกแห่งให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาทุกแห่งในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งโดยวิธีการประเมินตนเอง และจากคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2561

งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาประเมินตนเอง และจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
2. พิจารณาให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
3. ประสานงานกับสถานศึกษาที่มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก เพื่อเสนอรายชื่อสถานศึกษาต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
4. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เมื่อถึงกำหนดการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา
5. ประสาน ติดตามผลการประเมินภายนอก เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องระบบหลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2561

งานการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานและการประกัน คุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษาของแต่ละ
หน่วยงาน

2. ส่งเสริม สนับสนุนและหรือร่วมกับสถานศึกษาดำเนินการวิจัยมาตรฐานและการประกัน
คุณภาพการศึกษา

3. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามา
ใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5. นิเทศ ติดตาม การวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาและนำผล
มาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาทุกแห่งนำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาใช้ในการพัฒนา
ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

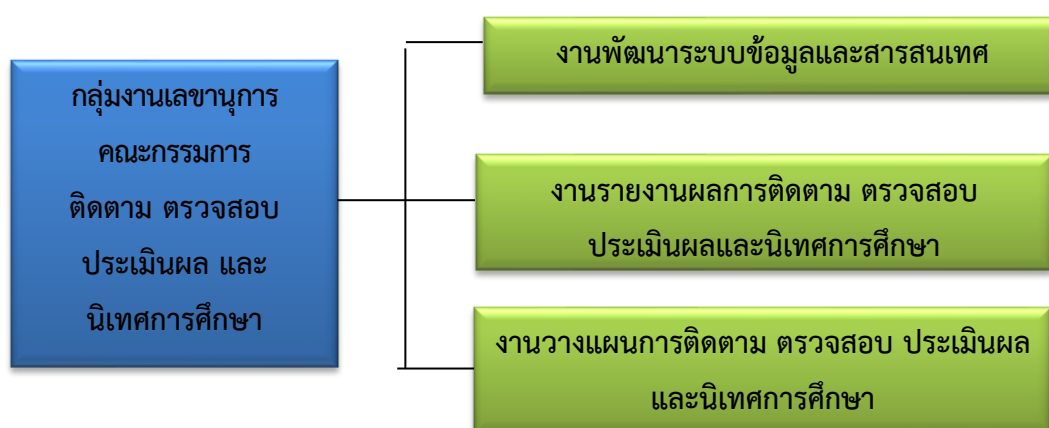
กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องระบบหลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
พ.ศ. 2561
3. มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

3. ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

ปฏิบัติหน้าที่หน้าที่ร่วมกับกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งในกลุ่มงานนี้มีขอบข่ายการดำเนินงานหลัก 3 เรื่อง คือ งานพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา และงานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบ คือ งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ปฏิบัติหน้าที่หน้าที่ร่วมกับกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งในกลุ่มงานนี้มีขอบข่ายการดำเนินงานหลัก 3 เรื่อง คือ งานพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา และงานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบ คือ งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
2. จัดทำแผนยุทธศาสตร์การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
3. เสนอแผนยุทธศาสตร์ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
4. ประสานงานกับคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาเพื่อ

ดำเนินการตามแผน

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553
3. กฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ การดำเนินงานของ

คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2548

ตอนที่ 3

รูปแบบ กระบวนการ และกิจกรรมการนิเทศ เพื่อส่งเสริมคุณภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะสำเร็จได้ตามเป้าหมาย องค์ประกอบสำคัญในการพัฒนา คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกัน สนับสนุน และส่งเสริมไปด้วยกัน จะเห็นได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการ ที่ทำให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และสร้างขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

การนิเทศ ติดตาม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) และกระบวนการการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ดังนี้

1. กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นก่อนสังเกตการสอน 2) ขั้นสังเกตการสอน และ 3) ขั้นหลังสังเกตการสอน มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนสังเกต (Pre - Observation Step)

การสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างบุคคล โดยการพูดคุย แลกเปลี่ยนแนวคิด หรือโดยบุคคลิกท่าทางที่ก่อให้เกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ เป็นการสร้างความคุ้นเคย แสดงออก ซึ่งความเคารพนับถือ และให้เกียรติระหว่างกัน เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดความสำเร็จในกิจกรรมใดๆ ที่ดำเนินการ

วัตถุประสงค์

- เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย และสร้างความเข้าใจระหว่างผู้โค้ชกับผู้รับการโค้ช

ขั้นที่ 2 ขั้นสังเกต (Observation Step)

การสังเกตการสอน เป็นพื้นฐานสำคัญของการได้มาซึ่งสารสนเทศสำหรับนำไปใช้ พัฒนาต่อยอด โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ คือ การปรับปรุงและพัฒนาด้านการเรียนการสอน การพัฒนาทีมงาน และการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพในระดับชั้นเรียน และอีกประการหนึ่งเชื่อว่า การสังเกตการสอนคือทางเลือกหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างความเท่าเทียม สร้างคุณค่า และสร้างบรรยากาศของความเป็นมิตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ได้เห็นพฤติกรรมกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ของผู้รับการโค้ช (ครู) สำหรับการนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของของผู้รับการโค้ช (ครู)
2. เพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ของผู้รับการโค้ช (ครู) ให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการสังเกต (Post - Observation Step)

การสะท้อนคิดร่วมกันหลังการสังเกตการสอนของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นการสร้างความชัดเจนร่วมกันผ่านการพิจารณากระบวนการ ขั้นตอนต่าง ๆ และการตีความอย่างลุ่มลึกในสิ่งที่สังเกตของผู้นิเทศ ในขณะเดียวกัน “การรับฟังเสียงของผู้รับการนิเทศก็เป็นการแสดงถึงความเคารพ ให้เกียรติ ให้ความนับถือในฐานะของความเป็นมนุษย์ที่มีความเท่าเทียม” เปิดพื้นที่ให้ผู้รับการนิเทศได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย สร้างสรรค์ และพัฒนา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ร่วมกันระหว่างผู้โค้ชและผู้รับการโค้ช
2. เพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้รับการโค้ชไปปรับปรุงพัฒนาตนเอง
3. เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการจัดการเรียนรู้ของผู้รับการโค้ช

2. กระบวนการการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน

การนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยยึดหลักกระบวนการการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเป็นการกำหนดปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ดังนี้

- 1) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงาน
- 2) การแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นวิเคราะห์เพื่อหาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของหน่วยงาน
- 3) การจัดลำดับปัญหาและเลือกปัญหาที่เป็นความจำเป็นหรือต้องการในลำดับเร่งด่วนหรือลำดับที่เห็นว่าคุณค่าที่สุด
- 4) การสร้างการรับรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุม การสัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศเป็นการนำปัญหาและความต้องการ กำหนดรายละเอียดของกิจกรรม ในการจัดทำแผนนิเทศ ดังนี้

1) กำหนดแนวทาง วิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้นตามความต้องการ และจำเป็น มีการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครู และการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2) เลือกแนวทาง วิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3) วางแผนการดำเนินงานพัฒนา

3.1) การประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน

3.2) สร้างคณะนิเทศ เป็นทีมงานในการนิเทศร่วมกัน

3.3) กำหนดประเด็นการนิเทศ เป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะนิเทศ

3.4) กำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสม กับ การแก้ปัญหาและการพัฒนา

3.5) กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหา และ ความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การ Coaching & Mentoring ฯลฯ โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การ Conference การใช้ Video Line You Tube Facebook Live เป็นต้น

4) จัดทำแผนนิเทศ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ

สื่อและเครื่องมือนิเทศเป็นสิ่งที่ จะช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นสิ่งที่ จะช่วยเก็บรายละเอียดที่ผู้รับการนิเทศไม่สามารถแสดงออกมาได้ และสามารถเก็บข้อมูลนำมา เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และสิ่งที่ทำให้มีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้นิเทศ และ ผู้รับการนิเทศ

1) สร้างสื่อการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศทักษะ การนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อที่สอดคล้องคล้อยในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบ ต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การ Conference การใช้ Video Line You Tube Facebook Live เป็นต้น

2) สร้างเครื่องมือการนิเทศเพื่อเก็บข้อมูลเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนา ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือ ที่มีคุณภาพ ใช้ง่าย สามารถเก็บข้อมูลที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ และเป็นประโยชน์ในการ แก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ ดำเนินการนิเทศตามวิธีการการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่กำหนด

4.1 ประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ ให้การนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 นิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด

4.3 การสะท้อนผลการนิเทศ

4.4 ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

ขั้นที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล

5.1 ประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงาน เช่น การดำเนินงานของผู้รับการนิเทศ เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน

5.2 ประเมินผลการนิเทศเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติการนิเทศตามระยะเวลาที่ต้องการในการนำผลไปใช้ในการพัฒนา หรือในแต่ละปีการศึกษา

5.3 รายงานผลการนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง

5.4 นำผลการนิเทศที่เป็นปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป หรือในปีการศึกษาต่อไป

กิจกรรมนิเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การนิเทศในสภาวะการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการนิเทศ ติดตาม ผสมผสานกับการลงพื้นที่ เพื่อให้ผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศ สามารถแก้ปัญหาและความต้องการแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องมีการสร้างการรับรู้ เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศที่สำคัญ ดังนี้

1. การประชุม สร้างความเข้าใจในการดำเนินงาน
2. การให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แนะ ช่วยเหลือ แบบ Coaching & Mentoring Lesson Study
3. การสัมมนาเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
4. การนิเทศการจัดการเรียนรู้ และการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน
5. การพัฒนานวัตกรรมการสอนให้กับโรงเรียนในสังกัด

กิจกรรมการนิเทศ	ช่วงเวลา	สื่อและเครื่องมือ
1. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	ตลอดปีการศึกษา	แบบนิเทศ
2. การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย /และการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดโฮสติคอป	ตลอดปีการศึกษา	แบบนิเทศ
3. การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา (การนิเทศการสอนเพศวิถีศึกษา)	ตลอดปีการศึกษา	แบบนิเทศ
4. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสองภาษา (ไทย-มลายู) ระดับปฐมวัย	ตลอดปีการศึกษา	แบบนิเทศ
5. การพัฒนากิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย	ตลอดปีการศึกษา	แบบนิเทศ

ตัวชี้วัดการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

- โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยในปีการศึกษา 2563 เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษา 2564

- โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถาน ศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และบริบทของสถานศึกษา และท้องถิ่น และมีการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

- โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579

2. มีการจัดประสบการณ์รูปแบบการสอนสองภาษา (ไทย-มลายู) และการสอนแบบทวิภาษา ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

- ครูสามารถมีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับบริบท 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่ใช้ภาษาแม่ เป็นการสื่อสารโดยการสอนในรูปแบบการสอนสองภาษา (ไทย-มลายู)

- ครูมีวิธีการจัดประสบการณ์การใช้สื่อ หรือนวัตกรรมที่นำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนา นักเรียนให้มีความสามารถและมีความพร้อมที่จะเรียนในระดับที่สูงขึ้น

- นักเรียนมีความพร้อมและมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านเป็นไปตามช่วงอายุ

3. การดำเนินงานในกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย

- โรงเรียนในสังกัด สพป.นธ.2 เข้าร่วมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยครบ ทั้ง 117 โรงเรียน และทำกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ทำให้โรงเรียนทุก โรงเรียนส่งผลงานเพื่อประเมินขอรับตราพระราชทานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทยจาก มูลนิธิสมเด็จพระเทพฯ ครบทั้ง 117 โรงเรียน คิดเป็น 100 %

4. มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด ไฮสโคป

มีการขับเคลื่อนโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดไฮสโคป ของ สพป นธ. 2 จำนวน 28 โรงเรียนได้ปรับวิธีการจัดประสบการณ์และปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดไฮสโคป

5. การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา

- ครูมีคู่มือ และแผนการจัดการเรียนรู้ (คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพศศึกษา) สำหรับ นักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

- ครูมีนวัตกรรม หรือสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้
- ครูมีวิธีการสอน หรือเทคนิคการสอนที่หลากหลาย
- ครูมีคู่มือประกอบการเข้าเรียนเพศวิถีออนไลน์

6. ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม และประสานโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายธรรมา อำเภอสว่างแดนดิน

มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน (Learners Qualities)

- นักเรียนระดับปฐมวัยมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ตามวัย
- นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมที่ดี
- นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสามารถแก้ปัญหาได้
- นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
- นักเรียนมีทักษะชีวิตที่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
- นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่
- นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2. ด้านคุณภาพครู (Teachers Qualities)

- ครูมีการบริหารจัดการผู้เรียนโดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก “ครูรักเด็ก ให้เด็ก รักครู”
- ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหน่วยการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร

สถานศึกษาและนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง

- ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- ครูมีนวัตกรรมหรือใช้วิจัยเป็นฐานในการแก้ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล
- ครูมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อ

พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

- ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้
- ครูมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ว่ามีระบบ มีขั้นตอน ชัดเจน ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับเป้าหมาย ในการจัดการ เรียนรู้
- ครูมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่สามารถเป็นแบบอย่างได้

3. คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา (Administers Qualities)

- ผู้บริหาร มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้อง กับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นไปได้และทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- ผู้บริหาร มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ผู้บริหาร มีความเป็นผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง
- ผู้บริหารมีความรอบรู้ในการขอข่วยงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน
- ผู้บริหารมีทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21
- ผู้บริหารมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารและจัดการ ศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างได้

Q4 : คุณภาพสถานศึกษา (Schools Qualities)

- โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย
- โรงเรียนมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา
- โรงเรียนมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ
- โรงเรียนมีจุดเน้น และอัตลักษณ์ที่สอดคล้องตามบริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น
- โรงเรียนมีเครือข่ายการพัฒนาจากหน่วยงานองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก
- โรงเรียนมีความพร้อมรับการตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ อย่างเป็นปัจจุบัน